

Eksperti: kā neapdraudēt sevi un savvaļas dzīvniekus dabā

Publicēts: 10.11.2022.

Dabas izglītība

Informatīvā kampaņa

Projekti

Neizdzēs dzīvību!

neizdzesdzivibu.lv

Aicina:

Dabas aizsardzības
pārvalde

Atbalsta:

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Sociālos medijus nesen pāršalca video, kur redzama autovadītāja neiecietīga pakalpdzišanās pusauģu lācim pa meža ceļu. Šis ir tikai viens no piemēriem, ar ko ikdienā saskaras dabas aizstāvji, secinot, ka nepārdomātas rīcības pamatā ir zināšanu trūkums. Tāpēc Dabas aizsardzības pārvaldes kampaņa "Neizdzēs dzīvību!" veicina izpratni, lai cilvēku nepareizas rīcības dēļ savvaļas dzīvnieki ne tikai neciestu, bet arī neapdraudētu sabiedrību, apdzīvotas vietas un publisku infrastruktūru. Pārvaldes eksperti atgādina piecus būtiskus ieteikumus, ko katram ir vērts zināt un ievērot, sastopoties ar savvaļas dzīvniekiem dabā vai pilsētvidē.

Neaiztiec!

Cilvēkiem ir interese par savvaļas dzīvniekiem un to mazuliem. Latvijā gandrīz puse (44%) aptaujāto iedzīvotāju ir sastapušies ar savvaļas dzīvniekiem, liecina Dabas aizsardzības pārvaldes un SKDS veiktais sabiedriskās domas pētījums. Sastapties ar savvaļas dzīvniekiem var daudzviet, sākot ar mežiem, pļavām un laukiem, līdz pilsētvidei. Taču apbrīnas mirkli ir jāatceras, ka tos nedrīkst traucēt vai aiztikt, jo neuzmanīga rīcība var izjaukt dabiskos apstākļus, kādi vajadzīgi pilnvērtīgiem un veselīgiem savvaļas dzīvniekiem. Īpaši to mazuliem, kuriem ir trausla nervu sistēma. Cilvēkam cenšoties iemūžināt, glaudīt, ņemt rokās savvaļas dzīvnieka mazuli, tam tiek radīts liels stress, bet no bailēm var apstāties sirds. Nereti šķietami pamests dzīvnieka mazulis patiesībā ir vecāku uzraudzīts, atstāts drošā vietā. Aiznesot to mājās, mēs nozogam mazuli gan vecākiem, gan savvaļai. Tam ir nepieciešama specifiska barība un gādība, ko cilvēks nevar sniegt. Nepareiza aprūpe maina savvaļas dzīvnieka uzvedību un apdraud spēju tam izdzīvot. Līdz ar to cilvēka rokās nonākušie mazuli bieži iet bojā vai izaug dabai nepiemēroti, jo bez cilvēka palīdzības vairs neprot pilnvērtīgi dzīvot dabā.

Izvairies sastapties!

Pārsvarā cilvēki baidās no plēsīgiem un liela auguma dzīvniekiem, piemēram, lāčiem, vilkiem, aļņiem un meža cūkām. Laimīgā kārtā ar minētajiem savvaļas iemītniekiem sastopamies diezgan reti, jo tie neuzturas apdzīvotās vietās un izvairās no cilvēku klātbūtnes. Taču gadījumos, ja liels savvaļas dzīvnieks vai plēsējs pamanīts pilsētvidē, izskatās apjucis un apdraud sevi vai apkārtējos cilvēkus, ir jāzvana uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukuma tālruna numuru [112](tel:112), lai operatīvo dienestu speciālisti palīdzētu tam atgriezties dabiskos apstākļos.

Savvaļas dzīvniekiem ir labi attīstītas maņas, tādēļ tie gadiem var uzturēties noteiktā apvidū, cilvēku nemanīti un netraucēti. Lai izvairītos no sastapšanās ar savvaļas dzīvniekiem, piemēram, meža masīvos vai citās to mājvietās, būtu vēlams sarunāties ar līdzgājējiem, klusi dziedāt pie sevis vai radīt nelielus trokšņus. Izraisītās skaņas zvēram raidīs skaidru signālu bēgt, lai izvairītos no satikšanās ar cilvēku.

Neatstāj pārtikas produktus dabā!

Savvaļas dzīvnieki, tāpat kā cilvēki, labprāt izbauda mielastu jau pie uzklāta galda, nevis sarūpē barību paši. Tāpēc, dodoties dabā, ir vitāli svarīgi parūpēties, lai līdzī paņemtie, bet neapēstie produkti un to iepakojumi tiktu aiznesti atpakaļ. Tos nedrīkst izmest dabā un nav ieteicams atstāt arī dabas taku maršrutos atrodamajās atkritumu urnās bez vāka. Pretējā gadījumā savvaļas dzīvnieki pierod pie viegli iegūstamas barības, sāk regulāri uzturēties taku tuvumā, tādējādi sagādājot neērtības labiekārtotās teritorijas apmeklētājiem un piemēslojot teritoriju ar atkritumiem. Vienlaikus tas mudinās savvaļas dzīvniekus atkārtoti apmeklēt šo vietu, lai ar uzbāzīgu interesi meklētu barību pie cilvēkiem, kuri nebūs informēti par savvaļas dzīvnieka nodomu iegūt mielastu, nevis radīt apdraudējumu.

Pieskati mājdzīvniekus!

Ieraugot pilsētvidē ezi, zaķi vai vāveri, nav nekāda pamata uzskatīt, ka savvaļas dzīvnieks ir apmaldījies, tam vajadzīga palīdzība vai tas būtu jādzen prom. Cilvēku mājvietas šādiem savvaļas dzīvniekiem ir parocīgas, bet risku piepildītas - auto trokšņi, kanalizācijas akas utt. Tāpat savvaļas dzīvniekiem pilsētā ir arī daudzi un dažādi ienaidnieki, to skaitā mājdzīvnieki, jo gan suņi, gan kaķi, instinktu vadīti, var uzbrukt un sakost savvaļas dzīvniekus. Tādēļ pilsētvidē, bet jo īpaši ārpus tās saimniekam ir jānodrošina, lai viņa mīlulis vienmēr būtu pie pavadas, īpašnieka redzeslokā un nespētu nodarīt pāri savvaļas dzīvniekiem.

Neizdzēs dzīvību!

Sastopot savvaļas dzīvnieku vai tā mazuli, kuram šķietami vajadzīga palīdzība, rodas daudz un dažādi jautājumi. Ja nepieciešams padoms par radušos situāciju, sazinies ar Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistiem pa tālruni [+371 27313200](tel:+37127313200) un saņem konsultāciju par pareizu rīcību šajā situācijā. Nepieņem kļūdainu lēmumu! Neizdzēs dzīvību! Jo vairumā gadījumu palīdzība nemaz nav vajadzīga un dzīvnieks jāatstāj savā vaļā.

Dabas aizsardzības pārvaldes informatīvās kampaņas "Neizdzēs dzīvību!" mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni un pareizu rīcību, sastopot dabā savvaļas dzīvnieku mazulus. Kampaņu finansiāli atbalsta Latvijas Vides aizsardzības fonds. Plašāka informācija: www.neizdesdzivibu.lv.

<https://www.daba.gov.lv/lv/jaunums/eksperti-ka-neapdraudet-sevi-un-savvalas-dzivniekus-daba>